

REKOMENDACJA¹ NR

01/01/2020

SEKTOROWEJ RADY DS. KOMPETENCJI

MODA I INNOWACYJNE TEKSTYLIA

---

1. REKOMENDACJA ZOSTAŁA WYDANA UCHWAŁĄ RADY NR 01/01/2020 Z DNIA 10 STYCZNIA 2020 R. R.
2. ANALIZA STANU SEKTORA Z PUNKTU WIDZENIA POTRZEB KOMPETENCYJNYCH, W TYM SZCZEGÓŁOWE UZASADNIENIE DOTYCZĄCE PRZEDSTAWIONYCH REKOMENDACJI W PKT. 3.

WPROWADZENIE

Na podstawie analizy wypowiedzi pracodawców i pracowników branży odzieżowej, analizy zawartości pism branżowych drukowanych i internetowych, a także własnych doświadczeń wynikających z wieloletniej obserwacji funkcjonowania branży odzieżowej, Rada zbadała zapotrzebowanie branży na konkretne kwalifikacje związane z prowadzeniem procesu produkcji odzieży. Wyniki badań pokazały obszary deficytów w zakresie kwalifikacji osób zaangażowanych w procesy produkcji odzieży. Dotyczą one zarówno wiedzy branżowej, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W funkcjonujących obecnie nowoczesnych przedsiębiorstwach odzieżowych łańcuch produkcyjny nie jest realizowany w jednym miejscu, ale stosuje się powszechnie podzlecenie ogniw produkcji (projektowanie, konstrukcja, krojenie, szycie). Poszczególne elementy procesu muszą być wykonane precyzyjnie, wg standardów stosowanych przez wszystkich uczestników procesu. Dlatego proces ten powinien być opisany wspólnym językiem i pozbawiony błędów – ponieważ moment przekazywania zadania generuje najczęstsze błędy, które mogą powodować straty finansowe. Głównym powodem strat są trudności komunikacyjne pomiędzy osobami uczestniczącymi w procesie (brak kontaktu bezpośredniego pomiędzy pracownikami, posługiwanie się różnymi określeniami, brak wspólnego języka branżowego, presja czasu, która często przyczynia się do braku synchronizacji czasowej pomiędzy komunikującymi się osobami) i przez to zatrzymanie lub błędne

---

¹ Środki, którymi PARP dysponuje na wdrażanie rekomendacji, niejednokrotnie są niewystarczające, żeby zaspokoić zapotrzebowanie na kompetencje w sektorze. Dlatego też, rekomendacja ma być **drogowskazem** dla innych instytucji przy podejmowaniu planów związanych z finansowaniem edukacji. W związku z powyższym, rekomendacja nie powinna ograniczać się tylko do perspektywy finansowej, którą dysponuje PARP, ale obejmować całe, identyfikowane przez sektor zapotrzebowanie.

wykonanie procesu produkcji. W związku z powyższym wszystkie kwalifikacje z branży odzieżowej powinny odnosić się do kompetencji zawodowych i społecznych umożliwiających funkcjonowanie w wyżej opisanych warunkach pracy. Poniżej przedstawiono uzasadnienie potrzeby rozwoju kwalifikacji w poszczególnych obszarach działalności przedsiębiorstw z Sektora:

KONSTRUOWANIE W SYSTEMACH CAD/CAM

Kwalifikacja dotycząca konstruowania w systemach CAD/CAM jest poszukiwana na rynku polskim, ponieważ przemysł odzieżowy dostosowuje się do trendów światowych i przedsiębiorcy chętnie wprowadzają systemy komputerowego wspomaganie produkcji. Wdrażanie nowych stylów zarządzania przedsiębiorstwem odzieżowym wiąże się z koniecznością zwiększania szybkości produkcji, szybkim reagowaniem na koniunkturę. Kolekcje są bowiem tworzone i wdrażane do produkcji już nie w systemie miesięcznym a kilkutygodniowym. Kolekcje są krótkie, ale wielomodelowe, co wymusza szybkie wykonanie wielu konstrukcji. Do osiągnięcia celów konieczne jest wykorzystanie systemów CAD/CAM, w których czynności konstruktora zostały zredukowane do kilku komend. Wnioskowana kwalifikacja może być zatem motywacją dla osób konstruujących w sposób tradycyjny do wejścia w nowoczesny cykl produkcji i tworzenia tym samym nowoczesnego przemysłu. W dobie rewolucji przemysłowej 4.0 szablony muszą być przesyłane elektronicznie, jeżeli zachodzi współpraca pomiędzy podwykonawcami z odległych rejonów geograficznych (np. zlecenie z Francji dla polskiej szwalni, zlecenie z Polski dla szwalni w Chinach). A także jeżeli konstruktor wykonuje pracę zdalnie w obrębie kraju, np. z własnego biura konstrukcyjnego. Zapotrzebowanie na osoby z tą kwalifikacją zgłaszają firmy wdrażające systemy ISO, które chcą być wiarygodnym partnerem na rynku europejskim i zdobywać kontrahentów. Wymagania systemu ISO wiążą się z koniecznością zarządzania dokumentacją, w tym archiwizowaniem i uaktualnianiem dokumentów firmowych. Dla przedsiębiorstwa odzieżowego jedyną ekonomiczną metodą archiwizacji i uaktualniania jest digitalizacja szablonów papierowych oraz tworzenie nowych szablonów bezpośrednio w systemie CAD/CAM. Potrzeby te generują zapotrzebowanie na osoby z kwalifikacjami konstruowania odzieży w systemie CAD/CAM. Z analizy ogłoszeń rekrutacyjnych na stanowiska wymagające umiejętności konstrukcji odzieży i konstrukcji w systemach CAD/CAM wynika, że w 90% ogłoszeń pojawia się sformułowanie „mile widziana jest umiejętność pracy w systemie CAD/CAM”. Pracodawcy oferują także możliwość douczenia – to świadczy o palącym zapotrzebowaniu na tę kwalifikację i jej duży niedobór na rynku. Ze względu na rozwój rynku odzieżowego w Polsce, pod wpływem korzystnej dla niego koniunktury, pojawiają się przedsięwzięcia wspomagające działanie różnych uczestników tego rynku. Szczególny wzrost obserwujemy w dziedzinie edukacji – pojawiają się i funkcjonują prywatne szkoły, placówki kształcenia ustawicznego, kursy i szkolenia, kierunki studiów I, II stopnia i podyplomowych, uczących konstrukcji odzieży. W ww. placówkach szkolą się osoby dojrzałe, świadomie wybierające ścieżkę kariery konstruktora, a często już posiadające zagwarantowane stanowisko pracy, które chciałyby podnieść swoje kwalifikacje w realizowanej specjalizacji. Szkolić mogliby konstruktorzy odzieży posiadający doświadczenie zawodowe, natomiast podczas rekrutacji do pracy w w/w placówkach edukacyjnych wymagane jest od nich formalne poświadczenie umiejętności. Jednocześnie osoby pracujące w zawodzie i posiadające kwalifikacje pedagogiczne, zyskują możliwość potwierdzania kwalifikacji zawodowych. Na stałe zapotrzebowanie rynku pracy w zawodach z grupy “Krawiec i pracownicy produkcji odzieży”, wskazują badania Barometr Zawodów – od 2015 do 2018 roku stanowiły one zawody deficytowe na obszarze 90% województw. Analiza ogłoszeń rekrutacyjnych wskazuje na duże zapotrzebowanie przemysłu odzieżowego na osoby zajmujące się przemysłową

konstrukcją odzieży w systemach CAD/CAM. Bardzo często pracodawcy nie mogą wymagać formalnego wykształcenia kierunkowego, mogą opierać się tylko na umiejętnościach i doświadczeniu. Niemniej ogłoszenia rekrutacyjne publikowane w Polsce są lakoniczne i wskazują na ogólne umiejętności. W rezultacie na rekrutowane stanowiska pracy zgłaszają się osoby o nieodpowiednich kompetencjach.

ZARZĄDZANIE PROCESEM PRODUKCJI

Argumentem potwierdzającym zapotrzebowanie Sektora w obszarze kwalifikacji „Zarządzanie procesem przemysłowej produkcji odzieży z dzianin” są szacunki mówiące o tym, że więcej niż połowa szwalni w Polsce specjalizuje się w produkcji odzieży z dzianin, a obecnie aktywni zawodowo technolodzy produkcji odzieży z dzianin rekrutują się z doświadczonych pracowników firm. Liczba technologów jest coraz mniejsza, ponieważ kurczą się zasoby doświadczonych pracowników szwalni w Polsce. Problemem jest również brak aktualizowania wiedzy pracowników kadr, ponieważ pojawiają się rewolucyjne i nowe technologie i maszyny, a osoby intensywnie pracujące nie mają czasu na doszkalanie się, wyjazd na targi lub nie są w stanie zmienić swoich nawyków zawodowych. Pracodawcy deklarują chęć zatrudnienia osoby rozumiejącej i potrafiącej sprawnie prowadzić proces technologiczny, wskazując jednocześnie na duży brak osób o takich umiejętnościach. Zawód technik przemysłu mody, nauczany w systemie szkolnictwa zawodowego, jak również zawód krawiec w rzemiośle, nie są zawodami wyspecjalizowanymi w technologii produkcji odzieży z dzianin, ponieważ podstawa programowa skupia się na ogólnych procesach produkcji odzieży i nie kładzie nacisku na szczegółową znajomość zagadnień charakterystycznych dla produkcji odzieży z dzianin (specyficzny park maszynowy, metody konstrukcji i technologii szycia dopasowane ściśle do obróbki dzianin). Nauczanie w zawodzie technik przemysłu mody obejmuje zagadnienia, które nie są potrzebne w pracy technologowi odzieży z dzianin (np. konstrukcja i szczegółowe modelowanie, materiałoznawstwo dotyczące tkanin a nie dzianin, techniki szycia dostosowane do tkanin a nie dzianin). Warto podkreślić, że pracodawcy nie mają możliwości samodzielnego doszkalania swoich pracowników w zakresie realizacji procesów produkcji odzieży z dzianin, w pełnym zakresie. Takie działania wiązałyby się bowiem, z koniecznością „blokowania” produkcji na czas szkolenia, na co, ze względu na dużą konkurencję na rynku nie mogą sobie pozwolić. Pracownicy uczą się więc często samodzielnie, w toku pracy, korzystając ze wsparcia bardziej doświadczonych kolegów. Co więcej, edukacja z zewnątrz jest o tyle istotna i potrzebna, gdyż pozwala na naukę i wdrażanie nowych, bardziej innowacyjnych rozwiązań w organizacjach.

KONSTRUOWANIE SZABLONÓW ODZIEŻOWYCH

W produkcji odzieży kluczowym elementem łańcucha produkcyjnego jest skonstruowanie odzieży metodami właściwymi dla wymagań produkcji przemysłowej. Z wypowiedzi ankietowanych pracodawców i pracowników wynika (ponad 300 respondentów), że istnieje bardzo duże zapotrzebowanie na osoby z praktycznymi kwalifikacjami konstruktorskimi, tj. wykonujące konstrukcje sprawnie i oddające szablony bez błędów oraz potrafiące porozumiewać się w tematach zawodowych z osobami przyjmującymi dalszy etap wytwarzania odzieży. Z wypowiedzi pracowników pracujących na stanowiskach konstruktorskich wynika, że posiadają kompetencje charakterystyczne dla tej kwalifikacji w wyniku douczenia się i wieloletniej praktyki, a ze względu na obecny prestiż stanowiska konstruktora zarówno na rynku pracy, jak też w przedsiębiorstwach, chciałyby potwierdzić posiadanie tej kwalifikacji np. dla celów awansu zawodowego i dalszego rozwoju lub dla celów znalezienia korzystniejszych warunków pracy. Konstruktor jest wskazywany jako najbardziej poszukiwany pracownik branży mody, a przedsiębiorcy deklarują chęć

natychmiastowego zatrudnienia. Potwierdzają to badania Rady Sektorowej ds. Kompetencji Sektora Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów. W dokumencie „Rekomendacje zmian dla edukacji” przywoływana jest opinia środowiska branży przemysłu mody dotycząca konieczności stworzenia kwalifikacji związanej z konstruowaniem wyrobów odzieżowych. Świadczy to o potrzebie wykształcenia osób wysokowyspecjalizowanych. Ze względu na rozwój rynku odzieżowego w Polsce, pod wpływem korzystnej dla niego koniunktury, pojawiają się przedsięwzięcia wspomagające działanie różnych uczestników tego rynku. Szczególny wzrost obserwujemy w dziedzinie edukacji – pojawiają się i funkcjonują prywatne szkoły, placówki kształcenia ustawicznego, kursy i szkolenia, kierunki studiów I, II stopnia i podyplomowych, uczących konstrukcji odzieży. W w/w placówkach szkolą się osoby dojrzałe, świadomie wybierające ścieżkę kariery konstruktora, a często już posiadające zagwarantowane stanowisko pracy, które chciałyby podnieść swoje kwalifikacje w realizowanej specjalizacji. Szkolić mogliby konstruktorzy odzieży posiadający doświadczenie zawodowe, natomiast podczas rekrutacji do pracy w w/w placówkach edukacyjnych wymagane jest od nich formalne poświadczenie umiejętności. Można założyć, że w reaktywowanym od roku 2017 szkolnictwie branżowym w Polsce będzie odczuwalny brak nauczycieli przedmiotów zawodowych. Na stałe zapotrzebowanie rynku pracy w zawodach z grupy “Krawiec i pracownicy produkcji odzieży”, wskazują badania Barometr Zawodów – od 2015 do 2018 roku stanowiły one zawody deficytowe na obszarze 90% województw. Analiza ogłoszeń rekrutacyjnych wskazuje na duże zapotrzebowanie przemysłu odzieżowego na osoby zajmujące się przemysłową konstrukcją odzieży. Bardzo często nie jest wymagane formalne wykształcenie kierunkowe, ale umiejętności i doświadczenie. Niemniej ogłoszenia rekrutacyjne publikowane w Polsce są lakoniczne i wskazują na ogólne umiejętności. Po 2012 r. w przemyśle odzieżowym przyjęto nowy sposób organizacji produkcji związany ze strategią marketingową polegającą na częstym wprowadzaniu krótkich serii odzieży. Sektory rynku “slow fashion” i “fast fashion” potrzebują wyspecjalizowanych konstruktorów odzieży. Dynamicznie rozwijającym się rynkiem jest rynek odzieży roboczej i korporacyjnej.

WYTWARZANIE ODZIEŻY MIAROWEJ DAMSKIEJ

Kolejnym problemem jest to, iż ok. 60% osób obecnie funkcjonujących na rynku nie posiada formalnego wykształcenia, przygotowania ani ugruntowanych umiejętności, do właściwego rozpoznawania potrzeb klienta i możliwości ich zrealizowania. Zdobycie kwalifikacji “Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej” daje tym osobom możliwość precyzyjnego określenia i potwierdzenia własnych umiejętności. Ponadto zapoznanie się z wymaganiami określonymi dla opisywanej kwalifikacji stanowić będzie wskazówkę dla osób chcących rozpoznać poziom swoich umiejętności oraz rozpoczynających proces ich podnoszenia. Zmienił się charakter zapotrzebowania na usługi krawieckie miarowe. Ubrania sektora “fast fashion” pokrywają zapotrzebowanie większości odbiorców. Z usług krawieckich korzystają osoby o nietypowych wymiarach oraz te, które ze względu na rodzaj pracy, muszą ubierać się w sposób podkreślający prestiż lub awangardowo. Ubrania szyte na miarę są rozpoznawalne przez osoby zainteresowane utrzymaniem odpowiedniego stylu. Dla tego sektora klienta ubranie musi być uszyte na miarę, z najlepszych tkanin, wykończone w sposób ekskluzywny oraz utrzymane w stylu klasycznym lub awangardowym (ekscentrycznym), zawsze z zachowaniem zasad konstrukcji i tradycyjnego rzemiosła. Oprócz badań rynku (<https://home.kpmg/pl/pl/home/media/press-releases/2019/08/druga-edycja-raportu-kpmg-w-polsce-rynek-mody-w-polsce-wyzwania.html>, <https://home.kpmg/pl/pl/home/insights/2019/11/raport-kpmg-pt-rynek-mody-w-polsce-wyzwania.html>) wskazują na to również konsultacje przeprowadzone przez przedstawicieli Rady wśród prestiżowych pracowni krawieckich. Usługi szycia miarowego ze względu na

zasób wymaganych umiejętności, pomimo że są pozornie uniwersalne dla wszystkich krawców, są podzielone na specjalizacje (krawieckie lekkie i ciężkie), a w obrębie każdego sektora na damskie i męskie oraz bielizniarstwo. W związku z tym można wyodrębnić kwalifikację dotyczącą wytwarzania odzieży miarowej damskiej. Odzież damska charakteryzuje się innymi typami zdobień, wykończeń i zastosowanych dodatków niż odzież męska.

SPRZEDAŻ ODZIEŻY KRÓTKOSERYJNEJ I LUKSUSOWEJ (MTM)

Branża mody rozwija się dynamicznie w Polsce w ostatnich latach, a w związku z nowymi potrzebami klientów zmienia się również charakter produktów i świadczonych usług. Początkowo rynek podzielony był na dwa podstawowe segmenty – produkty z masowej produkcji dla przeciętnego klienta oraz produkty szyte na miarę – na specjalne życzenie klienta (usługi typowo rzemieślnicze). Na popularności obecnie zyskują produkty z sektora odzieży krótkoseryjnej i półmiarowej (MTM – made to measure) oraz usługi związane z indywidualnym dopasowaniem odzieży wykonywanym na ubraniach gotowych ze sklepów. Kierowane są one do klientów oczekujących produktów i usług spersonifikowanych i nieco bardziej luksusowych niż odzież z produkcji masowej np. ze względu na wykonywany zawód czy status majątkowy. Trend ten dotyczy ubrań okazjonalnych takich jak garnitury, suknie okazjonalne, suknie ślubne, odzież biznesowa dla klientów prestiżowych oraz odzież butikowa krótkoseryjna. W związku z charakterem wykonywanej pracy lub znaczeniem wydarzeń, podczas których zakładane są te stroje, a także indywidualnymi wymaganiami klientów usługi dopasowania odzieży wymagają od sprzedawców dodatkowych umiejętności doradczych oraz dość dobrej znajomości materiałów oraz obowiązujących trendów. Analiza przeprowadzona przez Radę, opierająca się na wywiadach z przedstawicielami pracodawców z branży, specjalizującymi się w odzieży krótkoseryjnej i półmiarowej (m.in. Buczyński, Viola Piekut, Lavard), analizach treści publikowanych w pismach branżowych tradycyjnych i internetowych oraz doświadczeniu firmy jako producenta i podmiotu prowadzącego szkolenia wykazała, że w obsłudze klienta indywidualnego jest potrzeba osób posiadających umiejętności: · diagnozowania potrzeb klientów przez sprzedawców · informowania klientów o liniach mody · dobierania fasonów do sylwetki · doradzania sposobów konserwacji zakupionej odzieży. Dodatkowo w przypadku sprzedaży odzieży półmiarowej ważne są również umiejętności: · planowania i oznaczania miejsc oraz zakresu przeróbek dopasowujących odzież do sylwetki · rozróżniania materiałów i ich zastosowania w zależności od okazji w przypadku zamawianego wyrobu. Kolejnym trendem, który wpływa na zapotrzebowanie na osoby posiadające kwalifikację „Doradzanie klientowi i sprzedawanie odzieży krótkoseryjnej i luksusowej typu made to measure (MTM)” jest fakt, że w związku z popularyzacją sprzedaży odzieży przez internet rośnie grupa, która odrzuca tę formę sprzedaży i oczekuje komfortu zakupów oraz profesjonalnej usługi doradczej w zakresie doboru ubrania do okazji oraz jego sylwetki. Zgodnie z raportem KPMG (<https://home.kpmg/pl/pl/home/insights/2019/11/raport-kpmg-pt-rynek-mody-w-polsce-wyzwania.html>), 12% osób nie kupuje przez internet z powodu braku doradztwa w sprzedaży. Zaufanie do firmy budowane w oparciu o profesjonalne usługi sprzedaży oraz zadowolenie klienta generuje przywiązanie do marki a w konsekwencji zysk dla salonów odzieżowych. Dzięki odpowiednio poprowadzonemu procesowi sprzedaży ukierunkowanemu na dostosowanie wyrobów do indywidualnych potrzeb i nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z klientem ogranicza się ryzyko zwrotów i reklamacji ze strony klientów. Zatem zatrudnienie osoby posiadającej takie umiejętności może przełożyć się w przyszłości na wzrost sprzedaży w stacjonarnych salonach. Dodatkowe, formalne potwierdzenie tych umiejętności będzie gwarantem bezpieczeństwa dla firm, że osoba przyjmowana do pracy będzie w stanie

sprostać wymaganiom klientów i będzie mogła być wizytówką salonu przyciągającą nowych i dbającą o stałych klientów. Co jest ważne również z perspektywy szybko rosnącej konkurencji między salonami odzieży. Należy podkreślić, że obecnie w ramach edukacji formalnej oraz pozaformalnej nie ma możliwości potwierdzenia umiejętności wymaganych w ramach rekomendowanego obszaru wsparcia. Jednak z praktyki działania salonów sprzedaży odzieży półmiarowej i krótkoseryjnej, wyłania się specjalizacja sprzedawców w tym kierunku.

KONTROLA JAKOŚCI

Kontrola jakości w procesie produkcji stanowi jedną trzecią odpowiedzialności za to, aby produkt był sprzedany, co jest szczególnie ważne w branży odzieżowej, w której konkurencja jest niezwykle duża. Kontrolowanie jakości dotyczy całego procesu produkcji odzieży - od materiałów i prefabrykatów po gotowe wyroby. Osoba zajmująca się kontrolowaniem jakości w przedsiębiorstwach z branży modowej musi posługiwać się szeroką wiedzą z zakresu certyfikatów prefabrykatów, ale również wiedzą związaną z wytwarzaniem odzieży. Są to aspekty wpływające w istotny sposób na ograniczanie strat ponoszonych przez przedsiębiorstwa. Niedopatrzona czy niewiedza mogą nie tylko nieść za sobą realne koszty finansowe, ale również wizerunkowe. Utrzymanie wysokiej jakości wytwarzanych produktów decyduje zatem o rozwoju firm oraz ich funkcjonowaniu na rynku. W ramach branży modowej kontrola jakości będzie miała jeszcze większe znaczenie w przypadku produktów dedykowanych konkretnej grupie odbiorców np. w przypadku odzieży sportowej czy specjalistycznej (ubrań dla strażaków, hutników, ratowników medycznych, służb mundurowych). W tych sektorach zastosowanie znajdują materiały o podwyższonych parametrach fizycznych i chemicznych, z których każdy posiada odpowiedni certyfikat. Odpowiedzialność za stosowanie w produkcji tego typu odzieży leży właśnie po stronie osoby posiadającej wnioskowaną kwalifikację, która będzie musiała posiadać wiedzę o aktualnych certyfikatach prefabrykatów. Kolejnym ważnym trendem wpływającym na zadania związane z zapewnianiem jakości jest umacniający się w społeczeństwie trend dbania o środowisko naturalne. Coraz więcej firm z branży mody stara się dostosować swoją ofertę do takich oczekiwań klientów, wprowadzając do swojej oferty również produkty z serii eko. Dla tego segmentu klientów znaczenie ma nie tylko jakość gotowego wyrobu, ale też skład materiału, z którego została wykonana oraz proces i miejsce wytwarzania nie tylko samej odzieży, ale i prefabrykatów wykorzystanych w procesie produkcji. Obecnie ponad 75% produktów odzieżowych wytwarzanych w Polsce trafia na rynki Unii Europejskiej, gdzie standardy ekologiczne są bardzo ważne. Stosowanie odpowiednich norm i certyfikatów jakościowych to jedyny argument do utrzymania rentownych zleceń oraz długoletnich kontraktów międzynarodowych przez polskich producentów. Wobec silnej konkurencji chińskich firm ukierunkowanych na wskaźniki ilościowe oraz bardzo niską ceną, przewagą konkurencyjną może być tylko wysoka jakość oferowanych produktów. Dotychczas w edukacji formalnej i pozaformalnej nie wyodrębniono zawodu ani specjalizacji w kontrolowaniu jakości w branży odzieżowej. W przedsiębiorstwie odzieżowym potrzeba osób potrafiących odnaleźć się w warunkach często zmieniających się modeli i krótkich serii produkcyjnych, a co za tym idzie i wielokrotnych zmian prefabrykatów i oczekiwań klienta odnoszących się do gotowych wyrobów. Praktyka funkcjonowania przedsiębiorstw w branży odzieżowej jest ponadto taka, że do kontroli produkcji zatrudnia się osoby posiadające wykształcenie w zakresie krawiectwa i konstrukcji odzieży, które nie jest jednak wystarczające dla zapewniania jakości produktów. Zdobywanie niezbędnych umiejętności w tym zakresie odbywa się w praktyce, na bazie doświadczeń, co często wiąże się z powstawaniem zbędnych kosztów dla przedsiębiorstw, wynikających z odchylenia co do jakości produktów. W tym kontekście

wyraźna jest potrzeba rozwoju kadr Sektora, w zakresie kontroli jakości, w oparciu o kwalifikacje, dające gwarancje odpowiedniego standardu kształcenia.

ZARZĄDZANIE PROCESAMI TECHNOLOGICZNYMI

Kolejnym wyzwaniem dla firm z sektora jest wyszukanie na rynku osób posiadających wysoko specjalistyczne umiejętności. Wiedza i umiejętności zdobywane podczas formalnego procesu kształcenia są niewystarczające, gdy potrzeba w przedsiębiorstwie osoby, która będzie zajmowała się zarządzaniem procesami technologicznymi szycia odzieży z tkanin. Taka osoba poza umiejętnościami kierowania niewielkimi zespołami w przedsiębiorstwie powinna posiadać wiedzę odnoszącą się do organizowania procesu produkcji, technologii oraz wykorzystywanego parku maszynowego w wytwarzaniu odzieży z tkanin. Dodatkowym wyzwaniem dla przedsiębiorstw bezpośrednio przekładającym się na charakter i poziom skomplikowania zadań realizowanych w kierowaniu procesem produkcyjnym w całej branży jest duża zmienność modeli i krótkoseryjność produkcji. Taka sytuacja wymusza większą niż dotychczasowa elastyczność, szybkość reagowania na pojawiające się problemy i wdrażania na bieżąco odpowiednich zmian. Tylko osoba posiadająca taką wiedzę i umiejętności, świadoma swojej odpowiedzialności oraz odpowiedzialności za zadania zarządzanego zespołu, będzie w stanie profesjonalnie realizować powierzone jej zadania, a co za tym idzie zapewnić ciągłość produkcji w danym przedsiębiorstwie. W długookresowej perspektywie będzie to gwarantowało sukces biznesowy przedsiębiorstwa w branży, która jest jedną z ważniejszych w Polsce. Kwalifikacja związana z zarządzaniem procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z tkanin nie funkcjonuje ani w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, ani w Klasyfikacji Zawodów Szkolnictwa Zawodowego. Natomiast od kilku lat pojawia się wśród pożądanych i wykorzystywanych w branży mody specjalizacji.

OPRACOWYWANIE DOKUMENTACJI TECHNOLOGICZNEJ

Opracowanie dokumentacji technologicznej w procesie produkcyjnym jest jednym z najistotniejszych elementów mających wpływ na prawidłowy przebieg produkcji, w tym na pracę poszczególnych pracowników przedsiębiorstwa. Dokumentacja technologiczna zawiera całą specyfikację produktu, w tym m.in. sposób wykończenia uzgodniony z kontrahentem. Bez prawidłowo sporządzonej dokumentacji technologicznej nie jest możliwe wykonanie wyrobu zgodnie z ustaleniami ze zleceniodawcą. Żaden inny dokument np. umowa bądź pierwowzór (model) nie jest w stanie zastąpić dokumentacji technologicznej. Dlatego bardzo istotne jest sporządzanie dokumentacji przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Prawidłowo przygotowana dokumentacja wpływa na zmniejszenie liczby problemów występujących w całym procesie produkcyjnym, które są jedną z głównych przyczyn strat finansowych w przedsiębiorstwach odzieżowych. W ramach działań związanych z opracowaniem dokumentacji technologicznej istnieje zapotrzebowanie na osoby posiadające umiejętności związane z:

- analizowaniem zapisów pełnej dokumentacji produkcji danego modelu odzieży
- tworzeniem dokumentacji produkcji odręcznie lub w programach komputerowych w sposób czytelny i zrozumiały dla pracowników wewnętrznych i zewnętrznych
- przygotowaniem tabel rozmiarowych i zasad ich stosowania na podstawie technik pomiarów antropometrycznych

- przepływem informacji i ich formą zapisu, które są niezbędne do uruchomienia, prowadzenia i rozliczenia produkcji serii danego wyrobu
- współpracą z kadrą przedsiębiorstwa: technologami, kierownikami, logistykami, krawcami wzorcowymi, osobami zarządzającymi produkcją, kontrolerami jakości.

Obecnie praktyka funkcjonowania przedsiębiorstw w branży odzieżowej jest taka, że zatrudniają osoby posiadające wykształcenie w zakresie krawiectwa i konstrukcji odzieży, które nie jest wystarczające dla osób zajmujących się opracowaniem dokumentacji technologicznej. Zdobywanie niezbędnych umiejętności odbywa się w praktyce, ponieważ firmy nie mają możliwości weryfikowania posiadanych przez kandydatów do pracy umiejętności niezbędnych na wysoko wyspecjalizowanym stanowisku.

LOGISTYKA

Obecnie każde przedsiębiorstwo produkcyjne dla sprawnego funkcjonowania wymaga zatrudnienia w swoich strukturach osób posiadających umiejętności w zakresie logistyki, zwłaszcza w obszarze wewnętrznej logistyki fabryki. Jak wskazuje przywoływany wcześniej raport KPMG, takie kwalifikacje potrzebne są również branży odzieżowej, tym bardziej, że od kilku lat dominuje w niej nowy sposób organizacji produkcji polegający na wprowadzaniu krótkich serii odzieży i dużej zmienności produkcji kolekcji w ciągu roku (9-12 razy). W prowadzeniu działań logistycznych w przedsiębiorstwie odzieżowym istnieje zapotrzebowanie na osoby posiadające umiejętności: · przygotowania załogi, maszyn i prefabrykatów do rozpoczęcia procesu produkcji · monitorowania i zgłaszania bieżących problemów ze stanem liczbowym załogi, stanem technicznym maszyn i niedoborami prefabrykatów · zlecenia zakupów prefabrykatów · realizacji wewnątrzzakładowego przepływu prefabrykatów · koordynacji procesu reklamacji prefabrykatów · wysyłania odszytych zleceń · wyliczania strat wynikających z błędów w procesie produkcji. Kwalifikacja „Prowadzenie działań logistycznych związanych z produkcją odzieży” obejmująca wymienione umiejętności wpisuje się w nowoczesne trendy zarządzania przedsiębiorstwami polegające na tworzeniu stanowisk opartych na wąskich specjalizacjach i powiązaniu zadań różnych specjalistów dla sprawnego działania firmy. Ciągłość i efektywność produkcji odzieży zależą w dużej mierze od osób wykonujących zadania logistyczne wewnątrz przedsiębiorstw.

Źródła:

- W. Rudny, Nowe modele biznesowe w branży modowej, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej” 2015, z. 83, 573-583;
- <https://www.mpit.gov.pl/strony/aktualnosci/ksztaltowanie-potencjalu-rynku-dla-przemyslu-40-w-polsce/> ;
- S. Wawak, Podręcznik wdrażania ISO 9001:2000, Onepress;
- Zbiór ogłoszeń rekrutacyjnych z okresu 2017-2019;
- Zestawienie ofert instytucji szkoleniowych, firm edukacyjnych i placówek edukacyjnych oferujących kształcenie w zakresie kompetencji konstruktora odzieży;
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, art. 15 ust. 6 (Dz.U.2017.0.59);

- Barometr zawodów 2016, 2017, 2018 oraz 2019;
- Zbiór ogłoszeń rekrutacyjnych z okresu 2017-2019;
- <https://biznes.newseria.pl/news/w-2022-r-rynek-modowy-w,p941713230>
- W. Rudny, Nowe modele biznesowe w branży modowej, "Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej" 2015, z. 83, 573-583;
- Zestawienie artykułów internetowych dotyczących analiz i prognoz w branży odzieżowej;
- Informacja o Branżowych Programach Promocji.
- Przemysł włókienniczo-odzieżowy w regionie łódzkim wczoraj i dziś a potrzeby rynku pracy. Raport z badań, Łódź 2017.
- Badania opinii pracowników branży odzieżowej n/t zagadnień zatrudniania
- Badania opinii odbiorców usług krawieckich.
- M. Buczyński, Współczesny klient, przychodząc do krawca, mówi – chcę wyglądać jak Ryan Gosling na ostatnim rozdaniu nagród. My jesteśmy w stanie to zrobić w ciągu 10 dni
- Luksus szyty na miarę, czyli renesans krawiectwa (<http://www.gloswielkopolski.pl/artykul/954480,luksus-szyty-na-miare-czyli-renesans-krawiectwazdjecia,id,t.html>);
- Szara strefa się kurczy, ale wciąż jest ogromna, <https://www.forbes.pl/gospodarka/szara-strefa-w-polsce-w-2018-roku-raport-ipiag/bp798bv>,
- Dwa oblicza szarej strefy, <http://www.dziennikpolski24.pl/artykul/3113132,dwa-oblicza-szarej-strefy,id,t.html>,
- B. Mróz, Konsumenci i gospodarstwa domowe na nieformalnym rynku pracy w Polsce,
- "Konsumpcja i Rozwój" 2012, nr 1, s. 24-30;
- M. Piątkowska, Szara strefa, czyli gospodarka przez 70 dni w podziemiu.
- Szyjemy sukienki, <https://szyjemysukienki.pl/nasza-historia/>
- Badania i analizy własne Rady

3. ZAPOTRZEBOWANIE NA KOMPETENCJE/KWALIFIKACJE W SEKTORZE².

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA ³	
Lp. 1.	Nazwa kompetencji/kwalifikacji
	Konstruowanie w systemach CAD/CAM przemysłowych szablonów odzieżowych
	Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się⁴
	Osoba posiadająca kwalifikację „Konstruowanie w systemach CAD/CAM przemysłowych szablonów odzieżowych” samodzielnie konstruuje i modeluje z wykorzystaniem systemów CAD/CAM szablony

² W zależności od potrzeb tabela może być wielokrotnie powielana. Prosimy prezentować poszczególne kompetencje/kwalifikacje w kolejności ich ważności dla sektora. W rekomendacji prosimy ująć wszystkie kompetencje/kwalifikacje, których niedobór rada identyfikuje niezależnie od tego, czy środki konkursu na szkolenia lub doradztwo wynikające z rekomendacji Sektorowych Rad ds. Kompetencji są wystarczające na sfinansowanie usług prowadzących do ich zdobycia. Rekomendacja będzie publicznie dostępna dla innych instytucji wspierających edukację, a więc wskazanie wszystkich zidentyfikowanych luk w sektorze będzie z korzyścią dla przedsiębiorców sektora.

³ Przez **kwalifikację** należy rozumieć opis efektów uczenia się, dla których można zidentyfikować proces potwierdzania, że osoba posiada opisane efekty uczenia się. Proces powinien być niezależny od procesu edukacji i obejmować identyfikację, weryfikację i dokumentację posiadanych efektów uczenia się – jest to tzw. **walidacja**. Walidacja powinna być trafna (weryfikowane są te efekty uczenia się, które dotyczą kwalifikacji) oraz rzetelna (wynik walidacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających walidację). Walidacja kończy się wydaniem decyzji, które efekty uczenia się zostały osiągnięte, a które nie. Jest podstawą wydania dokumentu stwierdzającego, że osoba posiada kwalifikację – czyli wydania certyfikatu w procesie **certyfikacji**. Kwalifikacją będą m. in. opisy efektów uczenia się, zawarte w kwalifikacjach włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), a także zestawy efektów uczenia się wyodrębnione w kwalifikacjach włączonych do ZSK.

Kompetencją będą takie opisy efektów uczenia się, dla których procesów walidacji i certyfikacji nie można zidentyfikować.

⁴ Kompetencje i kwalifikacje należy opisać **efektami uczenia się**. W przypadku kwalifikacji włączonej do ZSK lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

różnych rodzajów odzieży damskiej, męskiej i dziecięcej, które powszechnie występują na rynku odzieżowym w Polsce i Europie. Opracowuje siatki konstrukcyjne w oparciu o zatwierdzone wymiary, korzystając z tabel odzieżowych. Modeluje szablony w środowisku CAD/CAM i przygotowuje je do wykorzystania w procesach przemysłowych. Digitalizuje gotowe szablony, kontroluje ich poprawność i wprowadza do zasobów przedsiębiorstwa.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- komputer z dostępem do internetu, z oprogramowaniem CAD/CAM do konstrukcji odzieży;
- tablicę digitalizacyjną, magnesy, aparat fotograficzny lub inne urządzenie do digitalizacji;
- zestaw szablonów do digitalizacji (maksymalnie dziesięcioelementowy);
- pliki zawierające pełne szablony, gotowe do wysłania drogą elektroniczną;
- pulę 10 projektów (rysunki modelowe na sylwetce w proporcji 1:8 na A3, wykonane czarną linią, przedstawiające przód i tył ubrania oraz elementy tych ubrań, z krótkim opisem precyzującym szczegóły projektu); pula zawiera 18 występujących na współczesnym rynku polskim i europejskim modeli ubrań damskich i męskich (ubrania damskie: jeansy damskie z paskiem prostym, spodnie damskie proste biodrówki z paskiem profilowanym, bluzka koszulowa damska pół dopasowana z rękawem pół koszulowym i kołnierzem wykładanym, bluzka sportowa damska z dzianiny o wyraźnej linii talii z cięciem francuskim zapinana na zamek, bluzka sportowa damska z rękawem raglanowym i stójką zapinana na zamek, spódnica sportowa z paskiem prostym zapinana na guzik, spódnica

ołówkowa z obniżoną talią i paskiem profilowanym zapinana na zamek kryty wszyty w pasek, bez podszewki, spódnica z karczkiem i kontrafałdą wykończona w talii odszyciem, spódnica typu syrena, spódnica z ½ koła wszyta w karczek, koszulka podstawowa damska z dzianiny z krótkim rękawem, koszulka damska pół luźna bez rękawów z dekoltem typu „woda”; ubrania męskie: koszula męska pół dopasowana klasyczna z karczkiem i kołnierzem na stojące, podkoszulka męska z dzianiny dopasowana z krótkim rękawem i kołnierzykiem polo);

- dostęp do książek, skryptów, podręczników, publikacji branżowych polsko i obcojęzycznych zawierających opis wykonania konstrukcji; zbiór ww. materiałów w ośrodku egzaminacyjnym musi zawierać opis konstrukcji podstawowej oraz modelowania każdego modelu zawartego w puli projektów egzaminacyjnych;

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 60. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne.

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności::

- osoby pracujące od lat w branży, douczone do zawodu i doświadczone zawodowo, a nieposiadające formalnego wykształcenia w kierunku konstruktora odzieży w systemach CAD/CAM, które chciałyby oficjalnie potwierdzić swoje umiejętności zawodowe;
- aktualni pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy;
- pracownicy, którzy ukończyli szkoły i studia związane z plastycznym projektowaniem odzieży lub organizacją procesów produkcyjnych odzieży lub technologią konfekcjonowania odzieży oraz

ukończyli odbywające się w toku studiów zajęcia dydaktyczne z komputerowej konstrukcji i modelowania odzieży;

- pracownicy, którzy chcieli by pracować w elastycznym czasie pracy (duża możliwość zdalnej pracy w domu);

- pracownicy posiadający miejsce zamieszkania w regionach, w których występuje duże zainteresowanie usługami z zakresu komputerowej konstrukcji odzieży (województwa śląskie, łódzkie, mazowieckie);

- osoby zatrudnione w koncernach odzieżowych, które mają doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi w obszarze dokumentacji i konstrukcji odzieży.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- a) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- b) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji.

Dodatkowe uwagi⁵

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 2. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z dzianin

⁵Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się⁶
<p>Osoba posiadająca kwalifikację “Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z dzianin” jest przygotowana do zarządzania procesami technologicznymi, w tym pracą zespołów ludzkich w produkcji odzieży z dzianin w szwalniach. Ustala działanie linii produkcyjnej, uwzględniając podział obowiązków w zespole. Zarządza działaniami członków zespołu szyjącego. Rozdziela zadania pomiędzy członków zespołu i prowadzi instruktaż w zakresie przydzielonych zadań. Kontroluje postęp procesu produkcji, wprowadzając korekty do wykonywanych czynności oraz reagując w sytuacjach zagrażających ciągłości procesu produkcji. Sprawdza zgodność wyrobu z dokumentacją w czasie produkcji i w ramach końcowej kontroli jakości oraz proponuje ewentualne działania naprawcze, które doprowadzą do przywrócenia jakości.</p> <p>Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?</p> <p>Tak</p>
Walidacja i certyfikacja
<p>Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?</p> <p>Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.</p>
Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

⁶ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- dokumentację techniczno-technologiczną (minimum 10 zestawów) zawierającą rysunek modelowy, do każdej dokumentacji musi być przygotowany zestaw dzianin, klejonek i wszelkich dodatków niezbędnych do uszycia modelu, w ilości wystarczającej na 2 sztuki wyrobu,
- pomieszczenia zapewniające: stoły krojczce, maszyny specjalistyczne, w tym: maszynę ścięgu łańcuszkowego, stębnówkę płaską, overlock, renderkę (maszyna dwuigłowa łańcuszkowa z przeplotem dolnym), autolap, dziurkarkę, napownicę, lamowarkę łańcuszkową,
- narzędzia i akcesoria krawieckie: nożyce krawieckie, nożyczki precyzyjne, igły ręczne, igły maszynowe, kredy krawieckie, tekturę, ołówki i gumki, miary krawieckie, żelazko przemysłowe ze stacją parową, szpilki, prujki,
- materiały: nici, gumy, klejonki, dzianiny, guziki, napy, zamki, gotowe taśmy i lamówki.

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 128. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby potwierdzić umiejętności nabyte w czasie dotychczasowej pracy zawodowej;
- właściciele firm odzieżowych, którzy chcieliby weryfikować, rozumieć i sprawniej zarządzać procesami w ich przedsiębiorstwach;
- osoby zatrudnione na różnych stanowiskach w koncernach odzieżowych, które specjalizują się w produkcji odzieży z dzianin.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- c) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- d) czy Rada dopuszcza finansowanie usługi rozwojowej pod warunkiem, że podmiot ją świadczący zaplanował proces walidacji/certyfikacji efektów uczenia się?

Rada dopuszcza finansowanie usługi rozwojowej pod warunkiem, że podmiot ją świadczący zaplanował proces walidacji/certyfikacji efektów uczenia się.

Dodatkowe uwagi⁷

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 3. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

⁷Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży.

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się⁸

Osoba posiadająca kwalifikację „Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży” konstruuje i modeluje szablony przemysłowe tych rodzajów odzieży damskiej i męskiej, które powszechnie występują na rynku odzieżowym w Polsce i Europie. Konstruuje odzież na podstawie projektu odzieży (w formie opisu słownego, rysunku, fotografii, wizualizacji lub okazu) oraz danych dotyczących wymiarów ciała. Osoba posiadająca kwalifikację sporządza dokumentację (w dowolnej formie) umożliwiającą poprawne uszycie modelu przez krawca lub szwaczkę maszynową. W skład dokumentacji może wchodzić opis słowno-rysunkowy i ewentualnie odszycie wzorcowe.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

⁸ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link). Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji. **Opis efektów uczenia się** powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

1000 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- dokumentację techniczno-technologiczną (minimum 10 zestawów) zawierającą rysunek modelowy
- pomieszczenia zapewniające: stoły krojczycze, krzywki konstrukcyjne, miarę krawiecką, papier do form, tekturę do szablonów,

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 128. Rada rekomenduje, aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne.

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- osoby pracujące od lat w branży doświadczony zawodowo, ale nieposiadające formalnego potwierdzenia umiejętności konstruowania odzieży;
- pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby zdobyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy;
- projektanci i producenci odzieży, z segmentu „slow fashion” i odzieży artystycznej, którzy samodzielnie opracowują wdrożenie swoich projektów do produkcji;
- właściciele firm odzieżowych lub kierownicy działów/brygadziści, którzy chcieliby weryfikować informacje pochodzące od pracowników wykonujących konstrukcje wykorzystywane w ich przedsiębiorstwach, dotyczące możliwości lub niemożliwości wykonania danego zadania konstrukcyjnego;
- osoby, które chciałyby pracować w elastycznym czasie pracy (zadania związane z kwalifikacją umożliwiają również pracę zdalną);
- osoby mieszkające w regionach, w których występuje duże zainteresowanie usługami z zakresu konstrukcji odzieży;
- osoby zatrudnione w koncernach odzieżowych, które mają doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi w obszarze dokumentacji i konstrukcji odzieży.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- e) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- f) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji.

Dodatkowe uwagi⁹

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

⁹Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 4. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Wytwarzanie odzieży miarowej damskie

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się¹⁰

Osoba posiadająca kwalifikację „Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej” jest gotowa do wytwarzania odzieży damskiej na zamówienie klienta, według indywidualnego projektu. Stosuje wiedzę z zakresu antropometrii, konstrukcji, materiałoznawstwa i technologii szycia oraz estetyki i funkcjonalności ubioru, pozwalającą na poprawne uszycie wyrobu odzieżowego, jak również doradztwo klientowi przed zatwierdzeniem realizacji projektu.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

¹⁰ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji
500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- pomieszczenia wyposażone w: stoły krojce, maszyny stebnowe wieloczynnościowe domowe i overlocki domowe, przynajmniej trójnitkowe lub stebnowki przemysłowe płaskie i overlocki przemysłowe trójnitkowe,
- narzędzia i akcesoria krawieckie: manekin krawiecki damski, nożyce krawieckie, nożyczki precyzyjne, igły ręczne, igły maszynowe, kredy krawieckie, tekturę, arkusze papieru A0 (półpergamin lub offsetowy), kartki A4, kalki maszynowe, cęgi do nacinków, ołówki i gumki, linijki, krzywki krawieckie duże, cyrkle, kalkulatory, radełka, miary krawieckie, żelazko przemysłowe ze stacją parową, zaparzaczkę, spryskiwacz, poduszki do prasowania, szpilki, prujki;
- materiały: tkaniny adekwatne do szytego modelu, nici, gumy, klejonki, guziki, napy, zamki, gotowe taśmy i lamówki

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 128. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne.

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- wykonują zadania wskazane w kwalifikacji i chcą formalnie potwierdzić swoje umiejętności;
- chcą potwierdzić umiejętności stanowiące podstawę dla innych kwalifikacji związanych z branżą odzieżową;
- posiadają inne kwalifikacje (np. modystki, projektanta odzieży itp.) i chciałyby poszerzyć swoje portfolio zawodowe;
- chciałyby pracować w elastycznym czasie pracy (zadania związane z kwalifikacją umożliwiają również pracę zdalną);
- mają niepełnosprawności, których stopień i rodzaj pozwalają na wykonywanie zadań związanych z szyciem.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- g) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- h) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi¹¹

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy.

¹¹Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 5. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Doradzanie klientowi i sprzedawanie odzieży krótkoseryjnej i luksusowej typu made to measure (MTM)

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się¹²

Osoba posiadająca kwalifikację „Doradzanie klientowi i sprzedawanie odzieży krótkoseryjnej i luksusowej typu made to measure (MTM)” jest wysoko wykwalifikowanym sprzedawcą detalicznym w salonach, sklepach oraz w butikach z odzieżą krótkoseryjną lub oferowaną w systemie made to measure (MTM). Osoba w sposób profesjonalny nawiązuje kontakt z klientem; - zgodnie z potrzebami klienta dot. rodzaju odzieży i okazji przedstawia najkorzystniejsze propozycje spośród oferowanych w sklepie bądź salonie odzieży; na podstawie swojej wiedzy dobiera odzież oraz materiał, z którego jest bądź będzie wykonany wyrób; na gotowym wyrobie wymagającym poprawki krawieckiej zgodnie ze sztuką krawiecką i znajomością antropometrii nanosi znaczki dla krawca zewnętrznego jednocześnie konsultując proponowane zmiany z klientem; oferując odzież MTM przedstawia na podstawie próbników materiałów i dodatków pełną ofertę sklepu oraz wykonuje pomiary antropometryczne do wybranej odzieży przez klienta; informuje o sposobach

¹² Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

konserwacji odzieży oraz parametrach dotyczących prasowania wybranej odzieży przez klienta, który będzie mógł w prawidłowy sposób wykonać konserwację w domu.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

200 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- manekiny krawieckie damskie i męskie;
- lustro;
- wyroby odzieżowe (min. 10 różnych wyrobów w jednym komplecie);
- zestawy odzieżowe, które będą spełniały różne potrzeby „podstawionego” klienta (min. 3 wzory z jednego typu odzieży);

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 60. Rada rekomenduje, aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- pracownicy sklepów i salonów odzieżowych, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy;
- pracownicy sklepów i salonów odzieżowych już wykonujący czynności opisane w kwalifikacji;
- sprzedawcy specjalizujący się w innej branży i chcący przebranżowić się na branżę odzieżową.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- i) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- j) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi¹³

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy.

¹³Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 6. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Kontrolowanie jakości w branży odzieżowej

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się¹⁴

Osoba posiadająca kwalifikację „Kontrolowanie jakości w branży odzieżowej” rozróżnia elementy składowe prefabrykatów, analizuje parametry jakości prefabrykatów, samodzielnie posługuje się dokumentacją produkcyjną w zakresie kontroli jakości, ocenia zgodność wymiarów wykonanych wyrobów odzieżowych ze specyfikacją produktu, ocenia zgodność wykańczania i uszlachetniania wyrobu gotowego zgodnie ze specyfikacją produktu biorąc za wszystkie czynności pełną odpowiedzialność. W przypadku braku możliwości wykonania specjalistycznego badania, osoba ta zleca wyspecjalizowanemu laboratorium dodatkowe badania (szczegółowy skład chemiczny prefabrykatów, niektóre badania wytrzymałościowe), takie jak: test na tkaninę poddawaną pod wpływem temperatury oraz wytrzymałość użytych nici czy dodatków krawieckich.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

¹⁴ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej**Minimalne wymagania dotyczące usługi:**

Institucja rozwojowa musi zapewnić:

- pomieszczenia wyposażone w stoły i krzesła;
- narzędzia i akcesoria kreślarskie: arkusze papieru A0 (półpergamin lub offsetowy), kartki A4, ołówki i gumki, linijki, krzywki krawieckie duże, cyrkle, kalkulatory, miarę krawiecką; dokumentację różnych wzorów odzieży: spódnicy na podszewce, kamizelki męskiej, płaszczka dziecięcego lub innych;

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 60. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne.

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy;
- osoby wykonujące czynności opisane w kwalifikacji, które chciałyby uzyskać potwierdzenie swoich kompetencji/umiejętności;

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- k) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- l) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi¹⁵

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

¹⁵Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 7. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z tkanin

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się¹⁶

Osoba posiadająca kwalifikację „Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z tkanin” zarządza procesami technologicznymi, w tym pracą zespołów ludzi w produkcji odzieży z tkanin w przedsiębiorstwach; posługuje się wiedzą z zakresu materiałowstwa, technologii szycia pozwalającą na poprawne zarządzanie procesami technologicznymi produkcji odzieży z tkanin; zarządza etapami produkcji odzieży z tkanin, identyfikuje węzły technologiczne oraz metody szycia dedykowane dla szycia z tkanin; użytkuje maszyny, urządzenia i akcesoria stosowane w produkcji odzieży z tkanin; posługuje się dokumentacją produkcyjną pod kątem kompletowania maszyn, urządzeń i akcesoriów niezbędnych do produkcji danego typu odzieży, wprowadza korekty w dokumentacji w celu dostosowania projektów do możliwości szwalni oraz doboru i kompletowania wykrojów i prefabrykatów. Osoba posiadająca kwalifikację organizuje działanie linii produkcyjnej, uwzględniając podział obowiązków w zespole; rozdziela zadania pomiędzy członków zespołu i prowadzi instruktaż w zakresie przydzielonych zadań; kontroluje postęp procesu produkcji, wprowadzając korekty do wykonywanych czynności oraz reagując w sytuacjach zagrażających ciągłości procesu produkcji; zleca sprawdzenie zgodności wyrobu z dokumentacją w czasie.

¹⁶ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- pulę minimum 10 dokumentacji opisujących zasoby szwalni (liczba dostępnych pracowników i wykaz maszyn i narzędzi dostępnych w szwalni);
- pulę minimum 10 zestawów dokumentacji technologicznej, która musi zawierać: szczegółowy rysunek modelowy przodu i tyłu, opis modelu, zestaw szablonów na wszystkie elementy modelu, wykaz materiałów i dodatków do uszycia 1 sztuki, tabele wymiarów wyrobu gotowego, wykaz parametrów ściegów, rysunki węzłów technologicznych występujących w modelu, wykaz maszyn, układ kroju. Do każdej dokumentacji musi być przygotowany zestaw tkanin, klejonek i wszelkich dodatków niezbędnych do uszycia modelu, w ilości na 2 sztuki wyrobu;
- pomieszczenia zapewniające: stoły krojcze, maszyny specjalistyczne do produkcji odzieży w tkanin, w tym: stebnówka płaska, overlock trzynitkowy bądź czteronitkowy; dziurkarka, napownica, narzędzia i akcesoria krawieckie: nożyce krawieckie, nożyczki precyzyjne, igły ręczne, igły maszynowe, kredy krawieckie, tektura, ołówki i gumki, miary krawieckie, żelazko przemysłowe ze stacją parową, szpilki, prujki;
- materiały: nici, gumy, klejonek do tkanin, tkaniny, guziki, napy, zamki, gotowe taśmy i lamówki.

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu

danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 128. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- osoby specjalizujące się w zarządzaniu procesami produkcji odzieży z tkanin, chcące formalnie potwierdzić swoje umiejętności;
- pracownicy firm odzieżowych specjalizujących się w produkcji odzieży z tkanin, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy;
- pracownicy firm odzieżowych specjalizujących się w produkcji odzieży z tkanin wykonujący czynności opisane w kwalifikacji, lecz zatrudnieni oficjalnie na innym stanowisku z powodu braku propozycji nazwy i opisu zawodu/kwalifikacji w oficjalnych rejestrach.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- m) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- n) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi¹⁷

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA**Lp. 8. Nazwa kompetencji/kwalifikacji**

Opracowywanie dokumentacji technologicznej do produkcji odzieży

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się¹⁸

Osoba z kwalifikacją „Opracowywanie dokumentacji technologicznej do produkcji odzieży” analizuje zapisy pełnej dokumentacji produkcji danego modelu odzieży; tworzy dokumentację produkcji odręcznie lub w programach komputerowych w sposób czytelny i zrozumiały dla pracowników wewnętrznych i zewnętrznych; przygotowuje tabele rozmiarowe i zasady ich stosowania na podstawie technik pomiarów antropometrycznych; kontroluje przepływ informacji i

¹⁷Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

¹⁸ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

ich formą zapisu, które są niezbędne do uruchomienia, prowadzenia i rozliczenia produkcji serii danego wyrobu; współpracuje z kadrą przedsiębiorstwa: technologami, kierownikami, logistykami, krawcami wzorcowymi, managerami, kontrolerami jakości.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Institucja rozwojowa musi zapewnić:

- pomieszczenia wyposażone w stoły i krzesła;
- narzędzia i przybory do pisania: kartki A4, długopis, kalkulator;
- niezbędne narzędzia do opracowania dokumentacji technologicznej;
- pulę przykładowej dokumentacji technologicznej.

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 60. Rada rekomenduje, aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne.

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- osoby, które wykonują dokumentację technologiczną w przedsiębiorstwie odzieżowym, ale nie posiadają formalnego potwierdzenia swoich umiejętności;
- pracownicy firm odzieżowych niższych szczebli, którzy są zainteresowani awansem zawodowym;
- pracownicy firm odzieżowych już wykonujący czynności opisane w kwalifikacji, ale zatrudnieni oficjalnie na innym stanowisku, z powodu braku propozycji nazwy i opisu zawodu/kwalifikacji w oficjalnych rejestrach; osoby, które nabyły umiejętności w w/w kwalifikacji i chcą zdobyć certyfikat je potwierdzający.

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- o) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo**
- p) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?**

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi¹⁹

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy.

¹⁹Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

KOMPETENCJA/KWALIFIKACJA

Lp. 9. Nazwa kompetencji/kwalifikacji

Prowadzenie działań logistycznych związanych z produkcją odzieży.

Oczekiwane przez przedstawicieli sektora efekty uczenia się²⁰

Osoba posiadająca kwalifikację „Prowadzenie działań logistycznych związanych z produkcją odzieży” przygotowuje załogę maszyny i prefabrykaty do rozpoczęcia procesu produkcji; monitoruje i zgłasza bieżące problemy ze stanem liczbowym załogi, stanem technicznym maszyn i niedoborami prefabrykatów; zleca zakupy prefabrykatów; realizuje wewnątrzzakładowy przepływ prefabrykatów; koordynuje proces reklamacji prefabrykatów; wysyła odszyte zlecenia; wylicza straty wynikające z błędów w procesie produkcji; osoba posiadająca tę kwalifikację przetwarza dane, zarządza danymi dotyczącymi produkcji pod kątem logistycznym w celu, przesyła dane firmom zewnętrznym w sposób umożliwiający automatyczne zaczytywanie ich do produkcji; ponadto sprawnie współpracuje i komunikuje się z technologami produkcji, księgowością, zleciodawcami, kontrahentami, kierownictwem przedsiębiorstwa odzieżowego, zna podstawy każdego z tych obszarów.

²⁰ Kompetencje, kwalifikacje i części kwalifikacji opisywane są poprzez **efekty uczenia się**. Przez **kwalifikację** należy rozumieć **kompetencję**, której opis został włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Jako **część kwalifikacji** należy rozumieć zestaw efektów uczenia się wyodrębniony w kwalifikacji. W przypadku kwalifikacji lub części kwalifikacji opis może odwoływać się do odpowiedniego opisu w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (np. poprzez odpowiedni link).

Przez **kompetencję** należy rozumieć taki opis efektów uczenia się, który nie został włączony do ZSK i nie jest częścią kwalifikacji.

Opis efektów uczenia się powinien przedstawiać efekty uczenia się konieczne do prawidłowego i sprawnego wykonywania określonego rodzaju czynności, zadania lub funkcji. Przez „prawidłowe wykonywanie” rozumie się **wykorzystywanie w działaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej i praktycznej** oraz **stosowanie się do norm społecznych**, w szczególności odnoszących się do danego rodzaju działalności. Efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, niepozwalające na dowolność interpretacji,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, do których usługa jest skierowana,
- możliwe do zweryfikowania,
- zrozumiałe dla osób i podmiotów potencjalnie zainteresowanych usługą.

Podczas formułowania umiejętności korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych, np. „rozdziela”, „definiuje”, „charakteryzuje”, „uzasadnia”, „obsługuje”, „montuje”, „monitoruje”, „planuje”, „projektuje”, „organizuje”, „kontroluje”, „ocenia”, „nadzoruje”. Nie jest zalecane stosowanie czasowników, takich jak „zna”, „wie”, „potrafi”, „rozumie”.

W przypadku, gdy opisywane efekty uczenia się wypełniają wymagania kwalifikacji, rekomenduje się odniesienie się do Sektorowej Ramy ds. Kwalifikacji (jeśli istnieje) albo Polskiej Ramy Kwalifikacji i wskazanie poziomu kwalifikacji.

Czy powyższy opis efektów uczenia jest włączony do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?

Tak

Walidacja i certyfikacja

Czy dla wyżej opisanych efektów uczenia się można zidentyfikować procesy walidacji i certyfikacji?

Tak, można zidentyfikować - opis jest kwalifikacją.

Szacowana skala niedoboru kompetencji/kwalifikacji

500 osób

USŁUGA ROZWOJOWA WSPIERAJĄCA ZDOBYCIE KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI

Opis usługi rozwojowej

Minimalne wymagania dotyczące usługi:

Instytucja rozwojowa musi zapewnić:

- pomieszczenia wyposażone w stoły i krzesła;
- narzędzia i przybory do pisania: kartki A4, długopis, kalkulator;
- pulę przykładowych dokumentacji wraz z prefabrykatami (półproduktami, częściami składowymi końcowego produktu) dot. zlecenia

Zajęcia powinny być prowadzone przez praktyka, który zna problemy branży i wie jak im przeciwdziałać (ergonomia czasu pracy, doświadczenie na podobnym stanowisku pracy, mile widziane doświadczenie w edukacji). Czas trwania usługi powinien być dostosowany do poziomu danej grupy, przy czym minimalna liczba godzin to 60. Rada rekomenduje aby zajęcia realizowane w ramach usługi były przynajmniej w 90% praktyczne

Optymalne cechy dobrej usługi:

W/w minimalne wymagania względem usługi stanowią jednocześnie cechy dobrej usługi – wynika to z faktu, iż Rekomendacja obejmuje kwalifikacje rynkowe, dla których wymagania są konkretnie określone.

Czy przedstawiciele sektora dopuszczają możliwość realizacji usług rozwojowych obejmujących tylko część efektów uczenia się dla kompetencji/kwalifikacji?

Nie

Jeśli powyżej zaznaczono „Tak”, opisz, w jakie grupy należy zestawiać poszczególne efekty, żeby planować usługę rozwojową i jakie warunki (minimalne i optymalne) powinna wtedy spełniać:

Nie dotyczy

Potencjalni uczestnicy usług rozwojowych

Pracownicy firm działających w sektorze mody i innowacyjnych tekstyliów, w tym w szczególności:

- pracownicy firm odzieżowych już wykonujący czynności opisane w kwalifikacji, którzy chcieliby formalnie potwierdzić zdobyte umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne;
- pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby awansować lub zmienić dotychczasowe stanowisko pracy;

W przypadku w/w kwalifikacji istnieje potrzeba rozwoju również wśród kadr dużych przedsiębiorstw.

Walidacja i certyfikacja

Jeśli w tabeli „Kompetencja/kwalifikacja” („zielona część”) w polu „Walidacja i certyfikacja” zaznaczono „Tak”, to:

- q) czy Rada dopuszcza finansowanie ze środków POWER 2.21. samych usług rozwojowych albo
- r) czy Rada uważa, że w każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji?

W każdym wypadku osiągnięcie efektów uczenia się powinno zostać poddane procesowi walidacji/certyfikacji

Dodatkowe uwagi²¹

Należy podkreślić, iż realizacja kursów wyposażających uczestników w w/w kwalifikacje rynkowe obejmować może zarówno kursy otwarte, jak i kursy zamknięte, realizowane w zakładach pracy. Takie podejście pozwoli dostosować formę wsparcia do specyfiki działalności przedsiębiorstw z branży, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw.

²¹Np. wskazanie województw/regionów Polski, w których zapotrzebowanie na określone kompetencje/kwalifikacje/części kwalifikacji jest największe.

4. UZASADNIENIE WAŻNOŚCI (KOLEJNOŚCI) KOMPETENCJI/KWALIFIKACJI ZAPREZENTOWANYCH W PUNKCIE 3.

W przypadku w/w kwalifikacji nie można wskazać jednoznacznie, które z nich są ważniejsze, a które mniej istotne, gdyż wytypowano kwalifikacje, w przypadku których potrzeba rozwoju jest paląca. Sam proces hierarchizacji został zaś dokonany pod kątem skali zapotrzebowania / niedoboru.

5. REKOMENDACJE RADY MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ DOPASOWANIA KOMPETENCJI DO POTRZEB SEKTORA INNYCH NIŻ KOMPETENCJE/KWALIFIKACJE, KTÓRYCH DEFICYT ZDIAGNOZOWANO W SEKTORZE I OPISANO W PKT. 3.

Kontynuując wskazania poprzednich rekomendacji należy podkreślić, iż istotnym elementem działań jest dostosowanie oraz reaktywacja kształcenia zawodowego tematycznie powiązanego z sektorem, przy czym kluczowe jest zbudowanie nowoczesnego i atrakcyjnego wizerunku zawodów związanych z przemysłem mody i nowoczesnych tekstyliów. Problemem w tym zakresie jest bowiem pejoratywna konotacja sektora i zawodów z nim związanych wśród młodzieży. Kształcenie w obszarze sektora nadal bowiem w wielu wypadkach jest „złem koniecznym” a nie świadomym wyborem młodych ludzi.